Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Кафедра образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання

“**ЗАТВЕРДЖУЮ**”
Завідувач кафедри
_____Марія МАРКОВИЧ
“25” серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Галузь знань 02 Культура, мистецтво
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма Фотомистецтво та візуальні практики
(найменування освітньої програми)

Мова навчання українська

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія мистецтва та архітектури» для студентів освітньої програми «Фотомистецтво та візуальні практики» спеціальності 021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки 2024 року вступу.

Розробники:
С.О. Вольська – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;
О.П. Ступка– асистент кафедри кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;
Л.І. Василенко– асистент кафедри кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання

Протокол № 1 від “25” серпня 2025 року

Завідувач кафедри образотворчого
мистецтва, дизайну та методики їх навчання_____ Марія МАРКОВИЧ

©ТНПУ, 2025-2026 р.

1. Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	Фотомистецтво та візуальні
2	Спеціальність	В1 Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво
3	Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
4	Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський)
5	Статус дисципліни	Обов'язкова
6	Мова навчання	Українська
7	Курс	1,2
8	Семестр	1,2,3
9	Кількість змістових модулів	10
10	Форма підсумкового контролю	Екзамен
11	ІНДЗ	Реферат, презентація
11	Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	10
12	Загальна кількість годин	300
13	Аудиторні заняття (год.)	150
14	Лекції (год.)	74
	Практичні заняття (год)	76
15	Лабораторні заняття (год.)	-
16	Самостійна робота студента (год.)	150

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 50 % до 50 %

2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни "Історія мистецтва та архітектури" є ознайомлення майбутніх фахівців аудіовізуальної практики та медіамистецтв із урахуванням розвитку світового та українського мистецтва, його культурних традицій і художніх практик, розкрити сутність мистецтва як форми суспільної свідомості, як методу естетичного та морального виховання, як засіб образного пізнання навколишнього світу; усвідомлення взаємозв'язків між історичними

подіями, духовними цінностями та художньо-естетичними тенденціями різних епох; розвиток здатності аналізувати мистецькі явища з позицій історизму, культурної спадщини та сучасних.

Основними **завданнями** вивчення курсу є:

- ознайомити студентів із провідними етапами, стилями, школами та осередками світового та українського мистецтва й архітектури від найдавніших часів до сучасності.
- сформувати розуміння взаємозв'язку між історичним, соціокультурним і художнім розвитком суспільства.
- розвинути навички аналізу, порівняння та інтерпретації мистецьких явищ з урахуванням регіональної та національної специфіки.
- сприяти засвоєнню понятійного апарату історії мистецтва й архітектури, умінню користуватися науковою та довідковою літературою.
- виховувати ціннісне ставлення до культурної спадщини світу та України, усвідомлення її ролі у формуванні сучасної художньої ідентичності.

3. Компетентності та результати навчання

Під час вивчення навчальної дисципліни «Історія мистецтва та архітектури» передбачено формування у здобувачів вищої освіти таких *компетентностей*:

загальних:

- ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 15. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні та наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірності розвитку предметної області, її місця в загальній про мистецтво і суспільство та у розвитку суспільства, техніки та технологій, використовувати різні форми та види рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

фахових:

- ФК 4. Усвідомлення художньо-естетичної природи аудіовізуального мистецтва.
- ФК 14. Здатність відстежувати перспективні зміни в сфері аудіовізуального мистецтва, використовуючи оригінальні іншомовні джерела.
- ФК 15. Вміння опрацювати фахову літературу, узагальнювати та аналізувати аудіовізуальний матеріал, формувати наукові теми та розуміти подальші перспективи.

ОК забезпечує досягнення здобувачами таких *результатів навчання*:

- ПРН 6. Створювати драматургійну концепцію та сценарій аудіовізуальних творів різних видів, жанрів, стилів.
- ПРН 13. Виявляти високий рівень мовленнєвої культури,

артистизму.

- ПРН 16. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно та письмовою.
- ПРН 17. Збирати, оцінювати, аналізувати та обробляти інформацію з використанням сучасних інформаційних технологій та спеціалізованого програмного забезпечення.
- ПРН 18. Приймати ефективні рішення на основі ревалентних даних із застосуванням сучасних методів і засобів прийняття рішень, у тому числі багатокритеріальних рішень в умовах невизначеності.

4. Програма навчальної дисципліни
4.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Виникнення та особливості мистецтва Стародавнього світу.

Тема 1. Види і жанри мистецтва.

Роль образотворчого мистецтва у житті людей та розвитку суспільства. Місце образотворчого мистецтва в системі мистецтв, його видовий і жанровий розподіл.

Тема 2. Найдавніше мистецтво.

Витоки мистецтва. Образотворче мистецтво в епоху палеоліту, мезоліту, неоліту. Типи мегалітичної архітектури.

Тема 3. Мистецтво Стародавнього Єгипту.

Провідні види мистецтва Стародавнього Єгипту, пам’ятки давньоєгипетського мистецтва. Мистецтво періоду Стародавнього, Середнього, Нового царства.

Тема 4. Античне мистецтво.

Коротка характеристика періодів розвитку давньогрецького мистецтва. Егейська культура та її зв’язок з традиціями Єгипту. „Геометричний стиль” гомерівського періоду. Особливості періодів класики та еллінізму. Визначні пам’ятки римської архітектури, розвиток портретного жанру в скульптурі Стародавнього Риму.

Тема 5. Мистецтво Стародавнього Сходу, Передньої Азії, Америки та Африки.

Особливості китайського, японського та індійського мистецтв. Етапи розвитку мистецтва Межиріччя від шумеро-аккадських часів до ассірійської та ново вавилонської доби.

Змістовий модуль 2. Мистецтво Візантії та Середніх віків.

Тема 6. Мистецтво Візантії

Періодизація та регіональні особливості середньовічного мистецтва. Періодизація візантійського мистецтва. Канонічні правила релігійних зображень.

Внесок візантійської художньої культури в мистецтво середньовічної Європи.

Тема 7. Романський та готичний стиль у мистецтві європейського Середньовіччя.

Падіння Західної Римської імперії та утворення „варварських" держав. Прийняття християнства та його роль у формуванні основних форм архітектури й образотворчого мистецтва західноєвропейського середньовіччя. Особливості романського та готичного стилів у країнах Європи. Мистецтво мініатюри Середньовіччя. Розвиток при монастирях книжкової мініатюри. Орнаментально-декоративний стиль оздоблення рукописів. Книжкова мініатюра VIII-IX ст.

Змістовий модуль 3. Епоха Відродження.

Тема 8. Відродження в Італії.

Утвердження принципів гуманізму та нового мистецтва в культурі Флоренції XV ст., своєрідність історичного розвитку Флорентійської мистецької школи. Зв'язок науки з мистецтвом. Архітектура, живопис, скульптура Проторенесансу та Раннього Відродження. Флорентійська школа XV ст. Митці Високого Відродження. Творчість Леонардо да Вінчі, Рафаеля Санті, Мікеланджело. Венеціанська школа XVI ст. Роль Джорджоне в становленні мистецтва Високого Відродження у Венеції. Криза в мистецтві. Маньєризм і протобарокко як епілог розвитку ренесансної художньої культури.

Тема 9. Північне Відродження.

Особливості Відродження в Нідерландах. Зародження портрету, пейзажу та побутового жанру в нідерландському релігійному живописі. Відродження у Франції. Формування нового французького мистецтва на основі досягнень нідерландського та італійського Відродження на базі національних мистецьких традицій. Французький живопис і книжкова мініатюра XVст.

Змістовий модуль 4. Мистецтво Європи XVII- поч. XIX століття.

Тема 10. Мистецтво Італії XVII-XVIII ст. Мистецтво Фландрії і мистецтво Голландії XVII ст.

Утвердження бароко в архітектурі та образотворчому мистецтві Італії. Архітектурні та декоративні ансамблі бароко. Скульптура бароко. Основні напрями образотворчого мистецтва Італії XVII ст. Монументально-декоративний живопис бароко.

Бароко – домінуючий напрям в образотворчому мистецтві Фландрії XVII ст. Реалізм, життєрадісна й урочиста святковість фламандського живопису.

Розвиток побутового та портретного жанрів, пейзажу й натюрморту. Періодизація голландського мистецтва XVII ст. Творчість Рембрандта – вершина європейського реалістичного живопису XVII ст.

Тема. 11. Мистецтво Іспанії XVII-XVIII ст. та Франції XVII - першої пол. XIX ст. Мистецтво Англії та Німеччини XVIII - першої пол. XIX ст.

Специфічні риси іспанської національної художньої культури XVII ст.

Творчість Ель Греко – відображення кризи гуманістичних ідеалів в іспанському мистецтві. Створення міфологічних, історичних і жанрових полотен.

Розквіт національної культури Франції. Класицизм – провідний стиль французького мистецтва. Загальноєвропейське значення мистецтва XVIII ст. у Франції, його стилістична багатогранність (пізнє бароко, рококо, академізм, реалізм, класицизм, ранній романтизм).

Розквіт стилю рококо у французькій архітектурі 1720-1740 рр. Предмети декоративно-прикладного мистецтва. Класицизм в архітектурі Франції другої половини XVIII ст. Містобудування. Палацові та садово-паркові ансамблі, культові й громадські споруди класицизму. Декоративні та станкові форми рококо в живописі.

Стиль ампір в архітектурі та образотворчому мистецтві. Розвиток парадного портрету. Естетична програма романтизму.

Змістовий модуль 5. Мистецтво другої половини XIX-XX ст.

Тема 12. Реалістичне мистецтво другої пол. XIX ст. Імпресіонізм, нео- та постімпресіонізм як напрями у мистецтві.

Реалістичний напрям в європейській літературі та образотворчому мистецтві другої половини XIX століття. Соціально-критичні тенденції у творчості художників. Становлення національного пейзажу у творчості представників барбізонської школи, їх пошуки в галузі пленерного живопису. Тема життя селян у творчості Ж.Ф.Мілле. Характеристика імпресіонізму, нео- та постімпресіонізму. Творчість Е.Мане, зв'язок його новаторського мистецтва з реалістичними традиціями французької школи XIX ст. Творчість К.Моне, О.Ренуара, Ж.Сера, П.Сіньяка, Е.Дега, П.Гогена, Ван Гога тощо. Основні етапи розвитку фотографії в пресі та основні майстри.

Тема 13. Стиль модерн та пізній модерн у мистецтві на рубежі XIX-XX століття.

Формування стилю модерн в європейському мистецтві на рубежі XIX-XX ст. Ідея синтезу мистецтва під егідою архітектури. Відхід від еклектики, пошук індивідуальних архітектурних та планувальних вирішень.

Стиль модерн в архітектурі Німеччини, Англії, Бельгії, скандинавських країн. Розвиток символізму та поява стилізаторських тенденцій в європейському образотворчому мистецтві.

Змістовий модуль 6. Мистецтво і наука будувати у XX ст. – поч. XXI ст.

Тема 14. Модерн, неомодерн в архітектурі.

Архітектори О. Вагнер, И. Ольбріх, Ванде Вельде, Ч. Макінтош, Л. Саллівэн, О. Перре, Ф.-Л. Райт. Світові школи Відродження. Використання пластичних форм Art-Nouveau для архітектурного оформлення приміщення на сучасній технологічній основі. Арт-фотографія 1940-1990 років.

Тема 15. Архітектура XX століття.

Сучасні матеріали і форми в будівництві. Інтернаціональний стиль.

Післявоєнна архітектура. Постмодернізм. Неоісторизм. Архітектура «прямого відтворення». Урбанізм в архітектурі. Неораціоналізм. Бруталізм. Неопостмодернізм. Хай-тек. Деконструктивізм. Мінімалізм. Органічна і екологічна архітектура. Мегаструктури.

Тема 16. Архітектура неєвропейських культур.

Америка до Колумба. Персія. Архітектура Ісламу. Архітектура Індії і Південно-східної Азії. Архітектура Китаю та Японії.

Тема 17.Сучасні напрямки мистецтва.

Абстракціонізм, експресіонізм, кубізм, дадаїзм, сюрреалізм, фовізм, футуризм, поп-арт, оп-арт, кінетичне мистецтво та ін. Концептуальна та постмодерністська фотографія.

Тема 18. Мистецтво країн Центральної та Східної Європи, Америки

Особливості мистецтва Німеччини, Польщі, Чехії, Угорщини, Румунії, США та Мексики, країн Прибалтики, Казахстану, Узбекистану та ін.

Змістовий модуль 7. Мистецтво найдавніших часів та епохи Київської Русі

Тема 19. Мистецтво найдавніших часів.

Давньослов'янська мистецька спадщина.

Найдавніше мистецтво на території України, мистецтво палеоліту. Знахідки Мізинської стоянки на Чернігівщині (жіночі статуетки, браслети, уламки бивнів мамонтів та ін.) Меандровий орнамент на виробах із Мізинської стоянки як найдавніший у світі. Живописні малюнки на кістках тварин. Житло пізнього палеоліту.

Мистецтво періоду неоліту та епохи міді-бронзи, Обпалення глиняних виробів у період неоліту. Трипільська культура. Мистецтво кочових племен. Скіфи, їх походження, культура. Античне мистецтво Північного Причорномор'я.

Мистецтво народів, що населяли територію України в Ш-XIV ст. Мистецтво стародавніх слов'ян.

Тема 20. Мистецтво Київської Русі. Мистецтво IX – першої половини XI ст.

Забудова давньоруських поселень, що утворились у зв'язку з об'єднанням численних слов'янських племен у могутню державу – Київську Русь. Поширення християнства та його вплив на художню культуру. Культурні зв'язки з Візантією й балканськими країнами. Зародження писемності. Алфавіт. Виникнення шкіл у X ст. і їх поширення у XI-XП ст.

Монументальне культове зодчество як один із найважливіших чинників утвердження християнства на Русі. Десятинна церква в Києві. Київський Софійський собор – найвидатніша споруда зодчества доби Київської Русі, видатна пам'ятка світової архітектури. Золоті ворота в Києві. Архітектура та інтер'єр Спасо-Преображенського собору в Чернігові.

Мистецтво другої половини XI – XIII століття.

Київська Русь – один з найважливіших архітектурних центрів тогочасної Європи. Ослаблення могутності Київської держави, посилення удільних князівств їх центрів.

Монументальний настінний розпис храмів. Фрески Кирилівської церкви та Михайлівського Золотоверхого собору в Києві. Розписи Успенського собору Єлецького монастиря в Чернігові. Іконопис, його загальнолюдська цінність. Доля ікон України XI-XIII ст. Ікона "Вишгородська Богоматір". Осередки іконопису в Київській Русі. Книжкова мініатюра. Найважливіші пам'ятки староукраїнського книжкового малярства – Остромирове євангеліє, „Ізборник Святослава", „Кодекс Гертруди". Ужиткове мистецтво давньоруських майстрів, художні ремесла Київської Русі. Ювелірні вироби. Своєрідність орнаментальних мотивів керамічних плиток Галича, Києва.

Змістовий модуль 8. Мистецтво XIV – першої половини XVII ст.

Тема 21. Українське мистецтво XIV – XV століття.

Монголо-татарська навала та її наслідки. Руйнування міст – осередків культури. Політичне й економічна ослаблення Київської Русі. Виникнення Запорізької Січі, її значення в історії України та українського мистецтва, Оборонний характер архітектурних споруд цього періоду. Особливість іконопису XIV-XV ст. Монументальні фрески церкви Онуфрія у с.Лаврові. Розписи храмів українськими малярами в країнах Європи. Дрібна пластика, декоративно-ужиткове мистецтво. Мініатюри з Київського псалтиря. Євангелісти Галицького євангелія. Мініатюри Київського та Лаврішівського євангелія.

Тема 22. Українське мистецтво кінця XV – першої половини XVI ст.

Своєрідність і оригінальність поєднання культових і оборонних функцій у Покровській церкві у с.Сутківцях. Архітектура Вірменського собору у Львові, його розписи. Троїцький монастир у Межиріччі. Замки в Олеську, Свіржі, Бережанах і архітектура монастирських укріплень. Успенська церква в Крилосі та її рельєф "Успіння Богородиці" – відгомін колишньої слави і вміння майстрів Давнього Галича. Іконографія Богородиці XV-XVI ст. "Богородиця" з с. Красова та "Богоматір Єлеуса" з Доросині. "Богородиця з пророками" – ікона з Підгорець. Ікони зі Здвиження, Горлиць, Трушевич, Смільника та ін. Іконографія "Страшних судів". "Архістратиг Михаїл" і "Преображення" – ікони з с.Яблунева. Композиція "Розпяття" з Борщович. Ритм і колір українських ікон XV-XVI ст. Мистецтво книжкової мініатюри. Євангелісти з Пересопницького євангелія. Заставки українських рукописних книг. Розвиток традицій Київської Русі а декоративно-прикладному мистецтві України XV-XVI ст. Метал, кераміка, вишивання та гаптування.

Тема 23. Українське мистецтво другої половини XVI – першої половини XVII ст.

Розвиток національних рис у мистецтві України цього періоду. Український ренесанс в образотворчому мистецтві, його гуманістичні та визвольні ідеї. Діяльність братств. Львівське ставропігійське братство та

Києво-Братська колегія, культурно-просвітницькі й художньо-ремісничі осередки України XVI – першої половини XVП ст.

Оборонна архітектура. Декоративно-пластичне оздоблення оборонної архітектури ренесансними формами. Унікальні пам'ятки житлового будівництва Львова, Кам'янця- Подільського, Луцька та ін. Ансамблева архітектура площі Ринок у Львові. Пластичне оздоблення архітектури. Мистецтво надмогильної скульптури. Ренесансне різьблення та декоративно-ужиткове мистецтво.

Історичний та портретний жанри в малярстві. Фрески церкви Спаса на Берестові, портрети на цих фресках. Іконопис і малярство іконостасів. Ікони з Наконечного - "Богоматір і Петро" та "Бла- говіщення", "Христос-Пантократор" із Долини. Шедеври українського малярства та декоративної пластики – П'ятницький, Успенський іконостаси у Львові. Поява книгодрукування, дереворитy та мідериту. Ілюстрації К.Саковича до книг. Народна українська гравюра.

Змістовий модуль 9. Українське мистецтво другої половини XVII – першої половини XIX ст.

Тема 24. Українське мистецтво другої половини XVII – початку XVIII ст.

Українське мистецтво другої половини XVII – початку XVIП ст. Особливості розвитку культурно-мистецького процесу в Україні в цей період. Значення діяльності мислителя-гуманіста Г.Сковороди для української культури. Роль Києво-Могиляно-Мазепинської академії у розвитку культури, науки й мистецтва України, підготовка в ній видатних співаків для Придворної капели (М.Березовського, Д.Бортнянського, А.Веделя та ін.). Взаємообмін і взаємовпливи в художньому житті України.

Розвиток містобудування. Мурована архітектура, її декоративно-пластичне оздоблення. Козацьке бароко в архітектурі України. Монастирські ансамблі. Споруди Києво-Печерської лаври. Архітектура громадських споруд.

Малярство. Основні осередки малярського мистецтва в Україні. Українське портретне малярство XVП-XVШ ст. Візерунковий та психологічний напрями в українському портреті. Особливості натрунного, епітафіального, ктиторського, фундаторського, родинно-меморіального типу портретів.

Іконопис. Творчість художників київської школи. Монументальне настінне та іконостасне малярство. Історична, міфологічна та морально-побутова тематика в світському монументальному мистецтві.

Тема 25. Українське мистецтво XVIII століття.

Архітектура. Творча діяльність майстра-будівничого С.Ковніра. Шедевр архітектора В.Растреллі – Андріївська церква в Києві. Архітектурна творчість Б.Меретина, майстра пізнього бароко. Собор св. Юра у Львові як основний собор галицької митрополії. Ратуша в Бучачі. Оригінальність планово-просторової структури Успенського собору Почаївської лаври. Пластичне оздоблення архітектури. Роль І.Григоровича-Барського в архітектурі

пізнього українського бароко. Декоративна пластика і скульптура. Скульптор Пінзель та його співпраця з архітектором

Б.Меретином. Творчість М.Полайовського.

Малярство. Графіка. Декоративно-прикладне мистецтво XVII-XVШ ст. Дерев'яне будівництво в житті українського народу. Основні типи дерев'яних споруд. Житлові, господарські, громадські дерев'яні споруди. Роль і місце церкви в духовному і громадському житті в Україні. Феномен дерев'яної української церкви. Основні конструктивні та композиційні елементи української дерев'яної церкви. Характерні особливості, спільність і відмінності дерев'яної архітектури а різних регіонах України. Дерев'яні дзвіниці.

Тема 26. Українське мистецтво кінця XVIII – першої половини XIX ст. Класицизм в Україні.

Особливості політичного, культурного і мистецького життя в Україні кінця XVШ - першої половини XIX ст. Ліквідація Запорізької Січі, її наслідки для історії України, культури. Становище українських земель у складі Російської імперії та Австро-Угорської монархії. Поширення освіти. Заснування Харківського й Київського університетів, ніжинської гімназії вищих наук, Одеського ліцею. Діяльність в Україні Кирило-Мефодіївського товариства.

Заперечення класицизмом національних традицій. Дальший розвиток містобудування. Культова класицистична архітектура.

Малярство. Значення Петербурзької Академії мистецтв для українського образотворчого мистецтва. Народне малярство.

Скульптура. Невизнання скульптури православною церквою. Міський монумент, меморіальна, садово-паркова й монументальна декоративна скульптура, а також скульптурний портрет – основні види скульптури, що поширилися в Україні в період класицизму.

Романтизм в образотворчому мистецтві України. Новий етап у розвитку українського образотворчого мистецтва, пов'язаний з творчістю Т.Г.Шевченка-художника. Риси романтизму в історичному, пейзажному, побутовому, портретному жанрах українського образотворчого мистецтва.

Змістовий модуль 10. Українське мистецтво другої половини XIX – XX століття

Тема 27. Українське мистецтво другої половини XIX – початку XX століття.

Художнє життя в Україні в другій половині XIX - на початку XX ст. Криза феодально- кріпосницької системи Російської імперії. Роль валуєвського циркуляру (1863 р.) та емського указу

(1876 р.) для української культури. Нові тенденції в українському образотворчому мистецтві кінця

XIX - початку XX ст.

Архітектура. Містобудування в другій половині XIX – на початку XX ст. Паркове будівництво та монументальна скульптура в Україні. Еклетика як вміле

застосування стилів. Поширення в Україні загальноєвропейського стилю модерн. Природні та антропоморфні декоративні форми в архітектурі модерну. Львівський модерн. Пластичне оздоблення архітектурних споруд.

Скульптура. Жанрова різноманітність української скульптури.

Живопис. Утворення товариств художників у Києві, Харкові, Одесі, Львові. Передвижники і Україна. Графіка в мистецькому доробку художників України другої половини XIX - початку XX ст. Журнальна графіка. Г.Нарбут - засновник нової школи української графіки.

Українське мистецтво і європейські художні центри. Мистецька освіта в Україні.

Мистецтво західних земель України. Мистецтво Західної України та європейське художнє життя. Декоративно-прикладне мистецтво, його роль в культурі України. Народне будівництво. Культові, житлові та господарські будівлі на Україні в другій половині XIX – на початку XX ст.

Виникнення та розвиток фотографії. Її вплив на мистецтво XIX-XX ст. Поява фотографії в Європі (1839 р.) та її поширення в Україні: перші дагеротипи у Києві, Одесі, Львові. Розвиток фотографічних ательє у другій половині XIX ст. - нове бачення реальності, документальність, експерименти зі світлом. Фотографія як новий художній засіб фіксації світу і вплив на образотворче мистецтво: портрет, пейзаж, архітектура, сценічне мистецтво. Початки художньої фотографії в Україні (М. Петров, Ю. Дорош, А. Карпюк).

Тема 28. Українське мистецтво XX століття.

Мистецтво України 20-30-х років XX ст. Центри українського мистецтва за кордоном. Новаторство, формалістичні шукання та звернення до традицій в мистецтві України 20-30-х років. Український авангард.

Малярство і театрально-декораційне мистецтво. Українська графіка 20-30-х років. Архітектура та скульптура України 20-30-х років. Конструктивізм і декоративізм у мистецтві архітектури. Декоративно-прикладне мистецтво.

Українське мистецтво 30-50-х років XX ст.Малярство. Графіка. Плакат. Архітектура та скульптура.

Українське мистецтво 60-80-х років. Ідейно-політичне тло культури й образотворчого мистецтва України цього періоду.

Утворення художніх осередків з українському образотворчому мистецтві. Особливості Одеської, Київської, Львівської та інших мистецьких шкіл. Живописці Закарпаття – Ф.Манайло, Й.Бокшай, А.Коцка та ін. Мережа вищих і середніх спеціальних мистецьких навчальних закладів в Україні. Творчість художників-педагогів.

Театрально-декораційне мистецтво. Різноманітність форм, видів, жанрів українського декоративно-прикладного мистецтва.

Скульптурна творчість Г.Кальченка, М.Грицюка, В.Борисенка та ін. Скульптори Е.Мисько, Д.Крвавич, В.Подольський та ін. Містобудування. Архітектурні споруди. Естетика середовища. Мистецтво української діаспори. Українські мистецькі центри в країнах Європи.

Тема 29. Сучасне українське мистецтво. Мистецтво Тернопільщини.

Основні тенденції розвитку українського образотворчого мистецтва останніх років. Пошуки гармонії форми й кольору в сучасному укра14омани ш малярстві. Живописні твори Б.Турецького, М.Крицького, М.Яковини, І.Панчишина та ін. Сучасна українська графіка. Творчість Р.Романишина, В.Гуменного, М.Вітушинського та ін. Проблеми та пошуки сучасної української пластики, архітектури. Мистецтво дизайну й сучасне декоративно-прикладне мистецтво. Виставкова діяльність. Бієнале «Імпреза» в Івано-Франківську. Нові мистецькі угруповання в Україні – „Погляд», «Шлях», «КУМ» та ін. Мистецтво асамбляжу. Творчість молодих українських художників. Архітектори Тернопільського краю в процесі відродження мистецтва будувати. Проблеми збереження та охорони культурної спадщини.

4.2.Структура навчальної дисципліни
Структура навчальної дисципліни
1 курс 1,2 семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Виникнення та особливості мистецтва Стародавнього світу.						
Тема 1. Види і жанри мистецтва.	6	2	2			2
Тема 2. Найдавніше мистецтво.	8	2	2			4
Тема 3. Мистецтво Стародавнього Єгипту.	8	2	2			4
Тема 4. Античне мистецтво.	8	2	2			4
Тема 5. Мистецтво Стародавнього Сходу, Передньої Азії, Америки та Африки.	8	2	2			4
Разом за змістовим модулем 1	*38*	*10*	*10*			*18*
Змістовий модуль 2. Мистецтво Візантії та Середніх віків.						
Тема 6. Мистецтво Візантії	12	4	4			4
Тема 7. Звіриний, романський та готичний стиль у мистецтві європейського Середньовіччя.	16	6	6			4
Разом за змістовим модулем 2	*28*	*10*	*10*			*8*
Змістовий модуль 3. Епоха Відродження.						
Тема 8. Відродження в Італії.	22	6	6			10
Тема 9. Північне Відродження.	20	4	4			12
Разом за змістовим модулем 3	*42*	*10*	*10*			*22*
Змістовий модуль 4. Мистецтво Європи XVII- поч. XIX століття.						
Тема 10. Мистецтво Італії XVII-XVIII ст. Мистецтво Фландрії і мистецтво Голландії XVII ст.	18	4	4			10

Тема. 11. Мистецтво Іспанії XVII-XVIII ст. та Франції XVII – першої пол. XIX ст. Мистецтво Англії та Німеччини XVIII – першої пол. XIX ст.	18	4	4			10
Разом за змістовим модулем 4	*36*	*8*	*8*			*20*
Змістовий модуль 5. Мистецтво другої половини XIX-XX ст.						
Тема 12. Реалістичне мистецтво другої пол. XIX ст. Імпресіонізм, нео- та постімпресіонізм як напрями у мистецтві.	8	2	2			4
Тема 13. Стиль модерн та пізній модерн у мистецтві на рубежі XIX-XX століття.	8	2	2			4
Разом за змістовим модулем 5	*16*	*4*	*4*			*8*
Змістовий модуль 6. Мистецтво і наука будувати у XX ст. – поч. XXI ст.						
Тема 14. Модерн, неомодерн в архітектурі.	8	2	2			4
Тема 15. Архітектура XX століття.	8	2	2			4
Тема 16. Архітектура неєвропейських культур.	8	2	2			4
Тема 17.Сучасні напрямки мистецтва.	8	2	2			4
Тема 18. Мистецтво країн Центральної та Східної Європи, Америки	8	2	2			4
Разом за змістовим модулем 6	*40*	*10*	*10*			*20*
Усього годин за I курс	**180**	**52**	**52**			**76**

Структура навчальної дисципліни
2 курс 1 семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 7. Мистецтво найдавніших часів та епохи Київської Русі						
Тема 19. Мистецтво найдавніших часів.	10	2	2			6
Тема 20. Мистецтво Київської Русі.	10	2	2			6
Разом за змістовим модулем 5	*20*	*4*	*4*			*12*
Змістовий модуль 8. Мистецтво XIV – першої половини XVII ст.						
Тема 21. Українське мистецтво XIV – XV століття.	10	2	2			6
Тема 22. Українське мистецтво кінця XV – першої половини XVI ст.	10	2	2			6
Тема 23. Українське мистецтво другої половини XVI – першої половини XVII ст.	10	2	2			6
Разом за змістовим модулем 6	*30*	*6*	*6*			*18*
Змістовий модуль 9. Українське мистецтво другої половини XVII – першої половини XIX ст.						
Тема 24. Українське мистецтво другої половини XVII –	12	2	2			8

початку XVIII ст.						
Тема. 25. Українське мистецтво XVIII століття.	12	2	2			8
Тема 26. Українське мистецтво кінця XVIII – першої половини XIX ст.	10	2	2			6
Разом за змістовим модулем 7	*34*	*6*	*6*			*22*
Змістовий модуль 10. Українське мистецтво другої половини XIX – XX століття						
Тема 27. Українське мистецтво другої половини XIX – початку XX століття.	12	2	4			6
Тема 28. Українське мистецтво XX століття. Сучасне українське мистецтво.	12	2	2			8
Тема 29. Мистецтво Тернопільщини. Архітектори Тернопільського краю в процесі відродження мистецтва будувати. Проблеми збереження та охорони культурної спадщини.	12	2	2			8
Разом за змістовим модулем 8	*36*	*6*	*8*			*22*
Усього годин за II курс	**120**	**22**	**24**			**74**

4.3. Теми лекцій 1,2 семестр

з/п	№ теми	Назва теми	денна форма
1	1	Види і жанри мистецтва.	2
2	2	Найдавніше мистецтво.	2
3	3	Мистецтво Стародавнього Єгипту.	2
4	4	Античне мистецтво.	2
5	5	Мистецтво Стародавнього Сходу, Передньої Азії, Америки та Африки.	2
6	6	Мистецтво Візантії.	4
7	7	Звіриний, романський та готичний стиль у мистецтві європейського Середньовіччя.	6
8	8	Відродження в Італії.	6
9	9	Північне Відродження.	4
10	10	Мистецтво Італії XVII-XVIII ст. Мистецтво Фландрії і мистецтво Голландії XVII ст.	4
11	11	Мистецтво Іспанії XVII-XVIII ст. та Франції XVII - першої пол. XIX ст. Мистецтво Англії та Німеччини XVIII - першої пол. XIX ст.	4
12	12	Реалістичне мистецтво другої пол. XIX ст. Імпресіонізм, нео- та постімпресіонізм як напрями у мистецтві.	2
13	13	Стиль модерн та пізній модерн у мистецтві на рубежі XIX-XX століття.	2
14	14	Модерн, неомодерн в архітектурі.	2
15	15	Архітектура XX століття.	2
16	16	Архітектура неєвропейських культур.	2
17	17	Сучасні напрямки мистецтва.	2

18	18	Мистецтво країн Центральної та Східної Європи, Америки	2
		Всього годин за І курс	**52**

Теми лекцій 3 семестр

з/п	**№ теми**	**Назва теми**	**денна форма**
19	19	Мистецтво найдавніших часів.	2
20	20	Мистецтво Київської Русі.	2
21	21	Українське мистецтво XIV – XV століття.	2
22	22	Українське мистецтво кінця XV – першої половини XVI ст.	2
23	23	Українське мистецтво другої половини XVI – першої половини XVII ст.	2
24	24	Українське мистецтво другої половини XVII – початку XVIII ст.	2
25	25	Українське мистецтво XVIII століття.	2
26	26	Українське мистецтво кінця XVIII – першої половини XIX ст.	2
27	27	Українське мистецтво другої половини XIX – початку XX століття.	2
28	28	Українське мистецтво XX століття. Сучасне українське мистецтво	2
29	29	Мистецтво Тернопільщини. Архітектори Тернопільського краю в процесі відродження мистецтва будувати. Проблеми збереження та охорони культурної спадщини.	2
		Всього годин за ІІ курс	22

4.4. Теми практичних занять 1,2 семестр

з/п	**№ теми**	**Назва теми**	**денна форма**
1	1	Види і жанри мистецтва.	2
2	2	Найдавніше мистецтво.	2
3	3	Мистецтво Стародавнього Єгипту.	2
4	4	Античне мистецтво.	2
5	5	Мистецтво Стародавнього Сходу, Передньої Азії, Америки та Африки.	2
6	6	Мистецтво Візантії.	4
7	7	Звіриний, романський та готичний стиль у мистецтві європейського Середньовіччя.	6
8	8	Відродження в Італії.	6
9	9	Північне Відродження.	4
10	10	Мистецтво Італії XVII-XVIII ст. Мистецтво Фландрії і мистецтво Голландії XVII ст.	4
11	11	Мистецтво Іспанії XVII-XVIII ст. та Франції XVII - першої пол.	4

		XIX ст. Мистецтво Англії та Німеччини XVIII - першої пол. XIX ст.	
12	12	Реалістичне мистецтво другої пол. XIX ст. Імпресіонізм, нео- та постімпресіонізм як напрями у мистецтві.	2
13	13	Стиль модерн та пізній модерн у мистецтві на рубежі XIX-XX століття.	2
14	14	Модерн, неомодерн в архітектурі.	2
15	15	Архітектура XX століття.	2
16	16	Архітектура неєвропейських культур.	2
17	17	Сучасні напрямки мистецтва.	2
18	18	Мистецтво країн Центральної та Східної Європи, Америки	2
		Всього годин за І курс	**52**

Теми практичних занять 3 семестр

з/п	**№ теми**	**Назва теми**	**денна форма**
19	19	Мистецтво найдавніших часів.	2
20	20	Мистецтво Київської Русі.	2
21	21	Українське мистецтво XIV – XV століття.	2
22	22	Українське мистецтво кінця XV – першої половини XVI ст.	2
23	23	Українське мистецтво другої половини XVI – першої половини XVII ст.	2
24	24	Українське мистецтво другої половини XVII – початку XVIII ст.	2
25	25	Українське мистецтво XVIII століття.	2
26	26	Українське мистецтво кінця XVIII – першої половини XIX ст.	2
27	27	Українське мистецтво другої половини XIX – початку XX століття.	4
28	28	Українське мистецтво XX століття. Сучасне українське мистецтво	2
29	29	Мистецтво Тернопільщини. Архітектори Тернопільського краю в процесі відродження мистецтва будувати. Проблеми збереження та охорони культурної спадщини.	2
		Всього годин за ІІ курс	**24**

4.5. Самостійна робота
1,2 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Жанри мистецтва	2
1	Типи мегалітичної архітектури.	4
2	Мистецтво періоду Нового царства.	4
3	„Геометричний стиль” гомерівського періоду.	2
4	Характеристика мистецтва стародавніх цивілізацій: ольмеки, теотіуакани.	2
5	Внесок візантійської Художньої культури в мистецтво середньовічної Європи.	4
6	Мистецтво мініатюри Середньовіччя.	4
7	Маньєризм і протобарокко як епілог розвитку ренесансної художньої культури.	4
8	Французький живопис і книжкова мініатюра XV ст.	10
9	Творчість Ф.Гальса – основоположника реалістичного портрету XVII ст. і розвиток голландської національної школи мистецтва.	12
10	Німецький романтизм у творчості О.Рунге, К.Д.Фрідріха.	10
11	Класицизм та рококо в мистецтві.	10
12	Творчість Е.Мане, зв’язок його новаторського мистецтва з реалістичними традиціями французької школи XIX ст.	4
13	Кубізм, дадаїзм.	4
14	Особливості мистецтва Постмодернізму другої половини XX ст.	4
15	Поява мистецтва фотографії.	4
16	Архітектура XX століття.	4
17	Архітектура неєвропейських культур.	4
	Разом	**76**

Самостійна робота
3 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Мистецтво народів, що населяли територію України в III-IV ст. (Тема 16)	3
2	Київський Софіївський собор	3
3	Споруди Києво-Печерської лаври	3
4	Мініатюри Київського та Лавришівського євангелія	3
5	Архітектура Вірменського собору у Львові, його розписи.	6
6	Шедеври українського малярства та декоративної пластики – П’ятницький, Успенський іконостаси у Львові.	6
7	Скульптор Пінзель та його співпраця з архітектором Б.Меретином.	6
8	Романтизм в образотворчому мистецтві України.	8
9	Українські фотографи другої половини XIX століття: становлення образності та документальності (А. Карпюк, В. О. Шухевич, С. Дмоховський, А. Федецький та ін.)	8
10	Мистецтво української діаспори. Фотографія як документ і архів родинної та культурної пам’яті.	6
11	Виставкова діяльність в українському мистецтві XX–XXI ст. та роль	6

	фотофіксації у документуванні експозицій	
12	Мистецтво архітектури: світло, простір, образ	4
13	Архітектори Тернопільського краю та візуальна пам’ять міста	6
14	Збереження культурної спадщини: фотографія як інструмент фіксації.	6
	Разом	**74**

4.6. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

Індивідуальне навчально-дослідне завдання з Історії мистецтва та архітектури виконується студентом даного виду – реферат з певної теми: Творчість Мазаччо, С.Боттічеллі, Донателло, Фра Анжеліко, Джотто, Леонардо да Вінчі, Рафаеля Санті, Мікеланджело, Джорджоне, Тиціана, Тінторетто, П.Веронезе, Ян Ван Ейка, Р. ван дер Вейдена, Г. ван дер Гуса, Г. Мемлінга, Г.Босха, П.Брейгеля Старшого, А.Дюрера, Ріменшнейдера, М. Грюнвальда, Л. Кранах, Г. Гольбейна Молодшого, Ж.Фуке, Ж.Гужона, Ж.Пілона, Дж.-Л.Берніні, Ф.Борроміні, М.Караваджо, Дж.Крепі, А.Маньяско, Ф.Гварді, П.Рубенса, Ван Дейка, Ф.Гальса, Рембрандта, Ель Греко, Х.Рібери, Ф.Сурбарана, Д.Веласкеса, Ф.Гойї, Н.Пуссена, К.Лоррена, Ж.де Латура, А.Ватто, Ф.Буше, Ж.О.Фрагонара, Ж.Б.С.Шардена, Е.М.Фальконе, Ж.-А.Гудона, Ж.-Л.Давида, А.Гро, Ж.-О.-Д.Енгр, Т.Жеріко, Е.Делакруа, У.Хогарта, Т.Гейнсбора, Рейнольда, Д.М.Тернера, Дж.Констебля, О.Рунге, К.Д.Фрідріха, Овербека, Корнеліуса, Швінда, Е.Мане, К.Моне, О.Ренуара, Ж.Сера, П.Сіньяка, Е.Дега, П.Гогена, Ван Гога. Дагеротипія Луї Дагера. Жозеф Нісефор Ньєпс. Анрі Картьє-Брессон. Соціальна документальна фотографія. Роберт Капа, Анрі Картьє-Брессон, Джордж Роджер та Девід Сеймур та їхня агенція «Magnum Photos».Занепад фотожурналістики. Розвиток рекламної фотографії. Фешн-фотографія 1920-1990-х рр.

Збруцький ідол: образ, символіка та інтерпретації. Архітектура та інтер’єр Спасо-Преображенського собору в Чернігові. Фрески Кирилівської церкви у Києві: стиль, техніка, іконографія. Фресковий цикл Михайлівського Золотоверхого собору. Осередки іконопису в Київській Русі. Горянська ротонда: архітектура та унікальна система розписів. Мініатюри Київського псалтиря: образність і художня мова. Іконопис XV–XVI ст.: ритм, колір, композиція. Ікони з Бусовиськ, Даляви, Тилича, Ванівки, Підбужа: стильові особливості. Замки в Олеську, Свіржі, Бережанах: оборонна архітектура та мистецькі особливості. Каплиця Кампіанів: композиція та декор. Каплиця Боїмів у Львові: аналогії з українським іконостасом. Порівняльна характеристика замків Старого Села, Старокостянтинова, Підгірців, Язлівця. Українське бароко: синтез архітектури, декору та живопису. Архітектурні ансамблі міст Батурина, Глухова, Чигирина. Іван Мазепа як фундатор будівництва: мистецтво доби. Розписи храму св. Юра та храму Святого Духа у Львові. Динаміка архітектурних форм Домініканського костелу у Львові. Паркова скульптура «Софіївки» в Умані. Михайло Врубель в Україні: художня мова Кирилівських розписів. Український романтизм у живописі та графіці. Українська історія і культура у творчості М. Дерегуса. Творчість Р. Романишина, В. Гуменного, М. Вітушинського. Сучасне українське

мистецтво: провідні тенденції та художні практики. Мистецтво Тернопільщини кін. XX – поч. XXI ст.: художні школи та інституції. Українські фотографи другої половини XIX ст. як творці культурного образу міста (Київ, Львів, Одеса). Етнографічна фотографія України кінця XIX – початку XX ст.: художня цінність і документальність. Архівні фотографії Львова, Києва та Галичини як джерело для мистецтвознавчих досліджень. Фотофіксація архітектурної спадщини як метод збереження культури. Фотофіксація виставкових проєктів: значення в музейній та галерейній практиці. Даниїл Демуцький: художня мова, композиція та вплив на український візуальний авангард. Фотографія у сучасному українському мистецтві: інтеграція з інсталяцією, відео та графікою.

Вимоги до написання реферату (наукового дослідження) включають:

структура:

- вступ - зазначається тема, мета та завдання роботи та основні її положення;
- теоретичне обґрунтування - виклад базових теоретичних положень, законів, принципів тощо;
- основні результати роботи та їх обговорення - подаються схеми, малюнки, моделі, описи, систематизована інформація та її аналіз тощо;
- висновки;
- список використаної літератури;
- додатки.

Порядок подання та захист наукового дослідження:

1. Звіт про виконання індивідуального навчально-дослідного завдання подається у вигляді скріпленого (зшитого) зошита (реферату) з титульною сторінкою стандартного зразка і внутрішнім наповненням із зазначенням усіх позицій змісту завдання. (Обсяг - до 15 друкованих стор. Верхнє та нижнє поля – 2 см, праве – 1,5 см, ліве – 2,5 см. Шрифт 14 кеглів, Times New Roman Cyr. Міжрядковий інтервал – 1,5).
2. Творче завдання виконується на форматі А-3 (А-2, А-1). Техніка виконання – за вказівкою викладача (фотоколаж).
3. ІНДЗ подається викладачу, який читає курс з даної дисципліни, не пізніше ніж за 2 тижні до закінчення модулю.
4. Оцінка за ІНДЗ виставляється на заключному занятті з курсу на основі попереднього ознайомлення викладача з ІНДЗ. Можливий захист завдання шляхом усного звіту студента про виконану роботу (до 5 хв.).
5. Оцінка за ІНДЗ є обов’язковим компонентом іспитової оцінки (диференційованого заліку) і враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчального курсу.

5. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Історія мистецтва та архітектури» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

– стандартизовані тести;
– поточне опитування;
– презентації результатів виконаних індивідуальних завдань;
– виступи на наукових заходах;
– виготовлення арт буків, інтерактивних мап, мультимедійного портфоліо і т.п.;
– реферати.

Використовуються такі методи навчання: словесні методи: розповідь, бесіда, пояснення, тощо; наочні методи – ілюстрування, демонстрування; практичні методи: вправи, виконання завдань.

6.Форми контролю

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Теоретичний матеріал курсу, а також інші навчально-творчі завдання, подані або складені з порушенням установлених термінів без поважних причин, оцінюються зі зниженням результату (75 % від максимально можливої кількості балів за відповідний вид навчальної діяльності). Перескладання модулів допускається лише за наявності поважних причин (наприклад, підтверджений лікарняний) та за погодженням із деканатом.

Політика щодо відвідування:

Відвідування занять є обов'язковою складовою опанування теоретичного матеріалу та виконання навчально-творчих завдань курсу. У разі наявності об'єктивних причин (захворювання, працевлаштування, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватися в онлайн-форматі за погодженням із керівником курсу.

У процесі вивчення дисципліни «Історія мистецтва та архітектури» використовуються такі форми контролю:

–поточний контроль здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на семінарських заняттях та виконання ними завдань самостійної роботи;

–модульний контроль застосовується після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни, оцінка модульного контролю складається з балів, накопичених упродовж вивчення змістового модуля;

– підсумковий контроль проводиться у формі екзамену (I,II, III семестри).

Контроль вважається невід'ємним складником програми і проводиться з метою: оцінки навчальних досягнень студентів згідно з визначеним рівнем досягнень; забезпечення якості процесу навчання; заохочення та мотивації студентів. Система контролю включає поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль знань студентів з дисципліни здійснюється під час лабораторно-практичних занять: опитування або тестування знань студентів з теоретичного матеріалу, письмовий контроль. При оцінці індивідуальних завдань та самостійної роботи студентів враховуються повнота та якість виконаних робіт.

Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів під час практичного заняття виставляється за такими критеріями:

- під час опитувань – за повну і ґрунтовну відповідь на задане запитання з теми заняття;
- при тестуванні – за правильні відповіді на всі запитання тесту з теми заняття; при виконанні ситуаційних вправ та завдань – за запропонований правильний алгоритм (послідовність) вирішення завдання;
- за знання теоретичних основ проблеми, поставленої в завданні;
- за володіння методами та засобами навчання, вміння моделювати навчальні ситуації.

Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів під час написання поточних проміжних контрольних робіт виставляється за правильні відповіді на всі питання роботи.

Максимальна кількість балів при оцінюванні написання рефератів та презентацій за заданими темами виставляється за такими критеріями:

- за повноту та використання сучасних концепцій і джерел інформації (крім лекційного конспекту має бути ще не менше трьох джерел інформації);
- за оформлення роботи згідно з вимогами і наявність посилань на джерела інформації;
- за наявність змістовних висновків;
- за глибокі знання навчального матеріалу, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах.

Підсумковий контроль відбувається в терміни, передбачені графіком підсумкового контролю.

7. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання. Політика оцінювання

Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Відмінно отримують студенти, які демонструють системні, глибокі знання з історії мистецтва та архітектури, вільно оперують термінами, орієнтуються у стилях і періодах, упевнено порівнюють мистецтво різних країн та культур. У практичних завданнях (артбуки, візуальні дослідження чи ін) проявляє творчу інтерпретацію, точність спостережень, високу культуру оформлення. Виявляє самостійність, аналітичність і художній смак.

Добре (дуже добре) отримують студенти, які мають ґрунтовні знання основних етапів розвитку мистецтва, стилів і персоналій; розуміють їхню роль у формуванні художньої культури. Теоретичний матеріал викладають логічно, у практичних роботах проявлють послідовність і акуратність, проте бракує оригінальності або глибини аналізу.

Посередньо виставляється студентам, які орієнтуються в основних поняттях і стилях, але з труднощами відтворюють матеріал. Є окремі неточності у фактах і термінах. Практичні завдання виконані частково, поверхово. Простежується спроба творчого підходу, але без глибокого аналізу чи завершеності композиції.

Задовільно отримують ті студенти, які мають лише базові знання про періоди та явища, демонструє обмежене розуміння стилістичних відмінностей. У практичних роботах - слабке відображення ідей чи неточності у формах. Потребує постійної допомоги викладача, не завжди дотримується вимог до оформлення.

Незадовільно (FX): Знання фрагментарні або неточні, матеріал відтворюється несистемно. Практичні роботи подані не повністю або мають серйозні недоліки. Відсутнє розуміння історико-культурного контексту, використання термінів помилкове. Є потенціал до покращення після повторного опрацювання матеріалу.

Незадовільно (F) отримують ті студенти, які не володіє базовими знаннями, не орієнтуються у хронології та стилях, не виконали практичні завдання (артбук, візуальні схеми тощо). Відсутня самостійність, логічність і розуміння змісту курсу. Не досягнуто мінімального рівня компетентностей.

Розподіл балів, які отримують студенти

<table>
<tr><td colspan="8">1 курс (I,II семестри)</td></tr>
<tr><td colspan="6">Поточне тестування та самостійна робота</td><td>ІНДЗ</td><td>Підсумковий тест (екзамен)</td><td>Сума</td></tr>
<tr><td>Змістовий модуль 1</td><td>Змістовий модуль 2</td><td>Змістовий модуль 3</td><td>Змістовий модуль 4</td><td>Змістовий модуль 5</td><td>Змістовий модуль 6</td><td rowspan="3">10</td><td rowspan="3">30</td><td rowspan="3">100</td></tr>
<tr><td>Т 1-5</td><td>Т 6-7</td><td>Т 8-9</td><td>Т 10-11</td><td>Т 12-13</td><td>Т 14-18</td></tr>
<tr><td>10</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td></tr>
<tr><td colspan="8">2 курс (III семестр)</td></tr>
<tr><td colspan="4">Поточне тестування та самостійна робота</td><td>ІНДЗ</td><td>Підсумковий тест (екзамен)</td><td>Сума</td><td></td></tr>
<tr><td>Змістовий модуль 7</td><td>Змістовий модуль 8</td><td>Змістовий модуль 9</td><td>Змістовий модуль 10</td><td rowspan="3">10</td><td rowspan="3">30</td><td rowspan="3">100</td><td></td></tr>
<tr><td>Т 19-20</td><td>Т 21-23</td><td rowspan="2">Т 24-26
15</td><td>Т 27-29
15</td></tr>
<tr><td>15</td><td>15</td></tr>
</table>

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
85-89	**B**	добре	
75-84	**C**		
64-74	**D**	задовільно	
60-64	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням

		дисципліни	дисципліни

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Мультимедійний проектор – демонстрація презентацій.
2. Наочні матеріали, репродукції творів мистецтва
3. Презентації.

9. Рекомендована література
Основна література:

1. Art. The Definitive Visual Guide, Andrew Graham-Dixon, London:Dorling Kindersley 2023. 612 p.
2. The George Eastman House Collection A History of Photography. From 1839 to the Present, Taschen, 2012, 766 с.
3. Аалтонен Г. Історія архітектури Харків: Фактор, 2012. 256 с.
4. Абрамович С. Д. Українське церковне мистецтво. У: Церковне мистецтво: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2005. С. 173–200.
5. Абрамович С. Д. Церковне мистецтво: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Кондор, 2005. 206 с.
6. Аліса Ложкіна Перманентна революція: Мистецтво України XX – поч. XXI ст., Київ, ArtHuss, 2019, 544 с.
7. Архітектори Тернопілля упоряд. В. А. Барна. Тернопіль: Терно-граф, 2017. 240 с.
8. Бушак С. Художники-автори українських народних картин типу «Козак Мамай». Чумацький шлях. 2008. № 5. С. 23–25.
9. Варивончик А. Художні промисли України: ґенеза, історична еволюція, сучасний стан та тенденціїя, Київ: Видавництво Ліра К, 2020, 528 с.
10. Вілл Ґомперц Що це взагалі таке? 150 років сучасного мистецтва в одній пілюлі, Київ: ArtHuss, 2017, 486 с.
11. Волянюк Н. М. Образотворче мистецтво та ремісничі осередки Тернопільщини в контексті художньо-культурного розвитку. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Серія Мистецтвознавство. 2011. Вип. 1. С. 175–179.
12. Галина Скляренко Нова українська скульптура, Київ: ArtHuss, 2021, 304 с.
13. Ганзенко Л., Забашта Р., Ламонова О., Міщенко І., Рубан В., Скляренко Г. Українське мистецтво на переломах епох. Образ. Трансформації. Стиль, Київ: Видавництво Наукова думка, 2021, 390 с.
14. Гоголь В.Д., Диба Ю.Р. Скульптура. Ілюстрована енциклопедія. Том 1, Видавництво Львівська політехніка, 2020, 408 с.

15. Гонтова Л. Українське мистецтво. ІІ половина ХХ ст. Київ: Редакція загальнопедагогічних газет, 2005. 112 с.
16. Гончарук О. Чудові квіти людської душі. Квіткова тема у живопису українського художника Михайла Жука (1883–1964). Квіти України. 2014. № 5–6. С. 23–24.
17. Графіка. Декоративно-прикладне мистецтво: каталог музейної збірки. Ч. 2 Тернопільський обласний художній музей ; авт. вступ. ст. І. Дуда ; упоряд. О. М. Войтович, С. М. Бошко, О. Р. Ваврик [та ін.]; за ред. І. М. Дуди. Тернопіль : Астон, 2008. 144 с.
18. Даніелле Криза Книга Велика важлива книга про мистецтво (тепер і про жінок). Приклади нестримних художниць і мистецьких проєктів, які надихнуть вас на власну творчість, Київ: ArtHuss, 2023, 324 с.
19. Деян Суджич Б - БАУГАУЗ, Ю - ЮТЮБ, Київ: ArtHuss, 2021, 416 с.
20. Діана Клочко 65 українських шедеврів: Визнані й неявні, Київ: ArtHuss, 2019, 244 с.
21. Довженко Н., Забашта Р. Доба бронзи. Давня скульптура і пластика України. Київ: Родовід, 2009. 176 с.
22. Дуда І. Тернопіль 1540–1944. Історико-краєзнавча хроніка. Частина 1. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2010. 296 с.
23. Ірина Котлобулатова Книга Єврейські фотографи та фотостудії Львова (1860–1939), Львів, Видавництво Старого Лева. 2023, 672 с.
24. Ірина Магдиш Книга АР-НУВО. Стилі українського мистецтва ХХ-го століття, Видавництво Портал, 2021, 120 с.
25. Йен Хейдн Сміт Книга Коротка історія фотографії. Ключові жанри, роботи, теми і техніки, Львів: Видавництво Старого Лева. 2021, с. 224
26. Кашуба-Вольвач О. Українська академія мистецтва. Історія заснування та фундатори. Київ: Родовід, 2015. 272 с.
27. Клименюк Т.М. Історія архітектури середньовіччя і нового часу V–XIX ст., Видавництво Львівська політехніка, 2023, 280 с.
28. Книга найкращі фотографи світу чорно-білі фотографії Джеффрі Конлі Jeffrey Conley. West книги про фотографію, Nazraeli Press, 2023, 80 с.
29. Книга про український модернізм In the Eye of the Storm: Modernism in Ukraine, 1900-1930s українське мистецтво, London: Thames and Hudson. 2022, с. 248
30. Коляда І. Казимир Малевич. Харків: Фоліо, 2018. 128 с.
31. Крамарчук Х.П., Мотиль Р.Я., Білінська О.Б. Історія мистецтва та архітектури Частина 1, Видавництво Львівська політехніка, 2022, 176 с.
32. Кузів М. Художник у вільному арт-просторі: досвід самореалізації. У: Мистецтво у нелінійному просторі : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, 25 жовтня 2018 року, редкол.: Л. Кондрацька, М. Мушинська, Б. Водяний [та ін.]. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. С. 106–111.
33. Лукань В. Г. Історія українського мистецтва: конспект курсу лекцій.

Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2012. 192 с.
34. Майданець-Баргилевич О. Л. Історія Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури: виставковий ракурс, 1917–2017. Київ: Дніпро, 2017. 278 с.
35. Майкл Берд 100 ідей, що змінили мистецтво, Київ: ArtHuss, 2018, 216 с.
36. Майкл Берд, Уілл Гомперц Книга Історія мистецтва (комплект із 2 книг), Київ: ArtHuss, 2019, 736 с.
37. Москвічова Ю.О. Історія мистецтв у контексті світової культури. Том 1, Київ: Олді+, 2021, 292 с.
38. Москвічова Ю.О. Історія мистецтв у контексті світової культури. Том 3, Київ: Олді+, 2021, 180 с.
39. Найден О. Марія Приймаченко 100. Київ: Родовід, 2009. 200 с.
40. Немцова В. Харківська пейзажна школа. Остання чверть XIX – початок XX століття. Київ: Родовід, 2009. 272 с.
41. О. Демидко Книга Історія образотворчого мистецтва та архітектури, Київ: Ліра-К. 2021, 182 с.
42. Проскуряков В.І., Ковальчук Х.І., Клименюк Т.М. Ілюстрований словник архітектурних термінів Клименюк Т.М., Видавництво Львівська політехніка, 2019, 180 с.
43. Росс Кінг Леонардо і Тайна вечеря, Київ: ArtHuss, 2019, 424 с.
44. Соколюк Людмила Вища мистецька школа Харкова: від модернізму до трансформації (1921–1962) Харків: Видавець Олександр Савчук, 2023. 150 с. 140 іл.
45. Станкевич М. Бучач та околиці. Маленькі образки. Львів: СКІМ, 2010. 256 с.
46. Стівен Фартінг Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення, Харків: Vivat. 2021, 576 с.
47. Сьюзі Ходж Книга Коротка історія мистецтва, Львів: Видавництво Старого Лева.2021, с. 224
48. Тарас Шевченко – поет, художник, мислитель: з матеріалів газети «Буковина»: бібліографічний покажчик, уклад. Т. Д. Мурашевич, Ю. І. Калуш ; наук. ред. М. Б. Зушман ; ред. Н. М. Загородна ; Наукова бібліотека ЧНУ ім. Ю. Федьковича. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2015. 104 с.
49. Українська академія мистецтва: історія заснування та фундатори / вступ. ст. О. Кашуба-Вольвач ; фото: І. Окуневський, М. Андрєєв. Київ: Родовід, 2015. 267 с.
50. Українське мистецтво: в двох томах з додатками Вадим і Данило Щербаківські. Харків: Видавець Савчук О. О., 2015. 472 с. 412 іл.
51. Українське народне мистецтво Микола Біляшівський 2-ге вид. Харків: Видавець Савчук О. О., 2022. 168 с. 229 іл.
52. Український мистецтвознавчий дискурс за загальною редакцією Карпова В.В., Київ: Гельветика. 2020, 370 с.

53. Філіп Гук Галерея пройдисвітів: Історія мистецтва й арт-дилерів, Київ: ArtHuss, 2021, 336 с.
54. Хома І. Я., Сова А. О., Мина Ж. В. Історія української культури. Навчальний посібник. Друге видання, доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 356 с.
55. Черкес Б. Національна ідентичність в архітектурі міста. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2008. 268 с.
56. Черкес Б. С., Лінда С. М. Архітектура сучасності: остання третина XX – початок XXI століть. Навчальний посібник. Друге видання. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 384 с.
57. Шарлотта Коттон Фотографія як сучасне мистецтво (Світ мистецтва), Київ: ArtHuss, 2022, 336 с.
58. Шевцова Г. В. Генеза української дерев'яної церкви: світовий контекст і унікальність. Харків-Київ: Видавець Олександр Савчук, 2019. 276 с.

Допоміжна література:

1. Александрович В. Українське мистецтво другої половини XVII століття. Історія в школах України. 2004. № 6. С. 50–53.
2. Александрович В. Українське мистецтво першої половини XIX століття. Історія в школах України. 2005. № 8. С. 33–37.
3. Александрович В. Українське мистецтво першої половини XVII століття. Історія в школах України. 2004. № 4. С. 44–48.
4. Александрович В. Українське мистецтво першої половини XVIII століття. Історія в школах України. 2004. № 7. С. 43–46.
5. Архітектура і мистецтво Київської Русі. Все для вчителя. 2011. № 25/27. С. 74–79.
6. Архітектура та образотворче мистецтво XVII ст. Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. 2004. № 7. С. 13–14.
7. Бугай В. М. Архітектура історичного міста. Монументальне мистецтво [урок мистецтва]. Все для вчителя. 2013. № 8. С. 55–57.
8. Вечерський В. В. Курс історії архітектури: методичний посібник з дисципліни «Всесвітня історія архітектури» для студентів мистецтвознавчих спеціалізацій вищих навчальних закладів. Київ : Інститут проблем сучасного мистецтва, 2006. 300 с.
9. Грушева Т.В. Історія українського мистецтва: довідник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 189 с.
10. Жолтовський П. Український живопис XVII–XVIII століть. Київ : Мистецтво, 1978. 312 с.
11. Історія українського мистецтва в 6 т. Київ : АН УРСР, 1966–1970.
12. Мирослава Мудрак The Imaginative World of Heorhii Narbut and the Making of a Ukrainian Brand. Київ: Родовід, 2020, 160 с.
13. Мирослава Мудрак Образний світ Георгія Нарбута і творення українського бренду. Київ: Родовід, 2021, 160 с.

14. Народне мистецтво Національна спілка майстрів народного мистецтва України. 2001–2003 рр. № 1–3.
15. Народне мистецтво Тернопільщини: альбом / авт.-упоряд. М. Білоус ; ред. В. Барна. Тернопіль : Терно граф, 2006. 88 с.
16. Онищенко В. У її мистецтві – історія України. Визвольний шлях. 2004. № 12. С. 82–85.
17. Петришин Г. П. та ін. Історичні архітектурно-містобудівні комплекси: наукові методи дослідження: навчальний посібник. Львів : Національний університет «Львівська політехніка», 2006. 212 с.
18. Тетяна Павлова Carte Blanche Анатоля Петрицького. Київ: Родовід, 2017, 120 с.
19. Тимофієнко В. Історія архітектури та містобудування України. Київ : Либідь, 2003. 368 с.
20. Тищенко О. Р. Історія декоративно-прикладного мистецтва України (XIII – XVII ст.): навчальний посібник. Київ : Либідь, 1992. 192 с.
21. Українське мистецтво та архітектура кінця XIX – початку XX ст. відп. ред. Н. Ю. Асєєва. Київ : Наукова думка, 2000. 240 с.
22. Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. Вип. 5 редкол.: Г. А. Скрипник, Т. В. Кара-Васильєва, О. С. Найден [та ін.]. Київ : ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, 2004. 270 с.

Інформаційні інтернет-ресурси:

1. A Painter from Ukraine: Ilya Repin URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Pryimak_Toma/A_Painter_from_Ukraine_Ilya_Repin_anhl.pdf?utm_source=chatgpt.com
2. Google Arts and Culture URL: https://artsandculture.google.com/ https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/23013/file.pdf
3. Бібліотека українського мистецтва URL: https://uartlib.org/?srsltid=AfmBOoozUtLhICRtQx46tZ4PB1zNMZD-dJp40T9637R5mebMup7K0aXF
4. В. Січинський Історія українського мистецтва. т.1 Архітектура URL:
5. Історія мистецтва URL: https://korydor.in.ua/ua/tag/istoriya-mistetstva
6. Мистецтво XVII–XVIII ст. в Україні - Історія мистецтв - Навчальні ... URL: https://pidruchniki.com/75226/kulturologiya/mistetstvo_xvii-xviii_ukrayini
7. Національна бібліотека імені В. Вернадського URL: http://www.nbuv.gov.ua/node/5911
8. ТОП-10 найбільших і найдавніших музеїв світу URL: http://prostir.museum/ua/post/11847
Первісне мистецтво URL: https://stud.com.ua/13555/kulturologiya/pervisne_mistetstvo
9. Українське мистецтво URL: https://surl.li/zydacu